

מוֹאֲרַת מִן הַשָּׁמֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר פִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, וְלֹא מוֹאֲרַת (מִכְּל) מִיּוֹבֵל. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁלֹּא נִפְרָעוּ. אָבֵל כָּאֵן שֶׁנִּמְוָלוּ יִשְׂרָאֵל וּנְפָרְעוּ, לֹא תַחֲסֹר כָּל בְּהַ כְּתוּב, וְעַל זֶה לֹא בְּמִסְפַּנַּת תֹּאכֵל בְּהַ לְחֶם. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁלֹּא תַחֲסֹר כ"ל בְּהַ. כְּמוֹ שֶׁתַּחֲסֹרוּ לָהּ בְּמִצְרַיִם.

וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל זְכוּרֹן שֶׁל מִצְרַיִם וְאוֹכְלִים, וְלֹא מִתְפַּלֵּה מְדוּרֵי דוֹרוֹת. וּמִשּׁוּם שֶׁלֹּא נִפְרָעוּ כָּאֵן בְּמִצְרַיִם, חֲסָרוּ אוֹתוֹ, אֵת הַכָּל הַזֶּה, וְהִלְבְּנָה עוֹמְדַת בְּפָגִימוֹת. וְנִקְרָאת לְחֶם עֲנִי. עֲנִי כְּתָרְגוּמוֹ מִסְכָּנוֹת. וּמָה שֶׁאָכְלוּ אוֹתוֹ שֵׁם בְּאָרֶץ, זֶה הָיָה בְּשִׁבִיל זְכוּרֹן מִצְרַיִם, וְזֶה לְדוּרֵי דוֹרוֹת, וְלַעֲתִיד לְבֹא כְּתוּב (יִשְׁעִיָּהוּ) לֹא יָבֹא עוֹד שֶׁשֶׁמֶשׁ וִירַחֵף וְגו'.

שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב בְּעֵשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם וְגו'. וְכְתוּב אַף בְּעֵשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא. נִשְׁמַע כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, שֶׁכְּתוּב בְּעֵשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַזֶּה. מָה זֶה אוֹמֵר? אֵלֶּא בְּעֵשׂוֹר, דְּבַר זֶה תְּלוּי בְּעֵשׂוֹר. לַחֲדָשׁ הַזֶּה? בַּחֲדָשׁ הַזֶּה הָיָה צְרִיף (לְכַתּוּב)! אֵלֶּא כְּשֶׁבֹא הַמַּנְהֵג לְדַרְגָּה הַזֹּאת, כְּתוּב לַחֲדָשׁ הַזֶּה דְּוִקָּא.

וַיִּקְחוּ לָהֶם שֶׁהַ לְבֵית אֲבֹת שֶׁהַ לְבֵית. שְׁנִינּוּ, שְׁלִשָּׁה קְשָׁרִים הֵם: בְּכוֹר בְּהֵמָה, בְּכוֹר הַשְּׂבִי, בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה. וְשְׁלִשָּׁה קְשָׁרִים שֶׁכָּל הַשָּׂאֵר נִקְשָׁרִים בְּשִׁלְשַׁת הַגּוֹנִים הַלְלוּ שֶׁל מַעֲלָה. וּבְזֶה שֶׁנִּקְרָא צֵאן הַכָּל נִקְשָׁר, וְהַכָּל כְּלוּל בְּצֵאן. נִקְשָׁר צֵאן בְּצֵאן, וְלֹא יָכוֹל לְהִפָּרֵד מִקְשָׁרֵיו, וּבְזֶה כָּלֵם נִקְשָׁרוּ. וְעַל זֶה

לְחֶם עֲנִי. מִשּׁוּם דְּקִיּוּמָא סִיְהָרָא בְּפָגִימוֹתָא, וְלֹא מִתְפָּרְכָא מִשְׁמַשָּׂא, וְלֹא מִתְנַהֲרָא מִן שְׁמַשָּׂא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (דְּבַרֵי הַיָּמִים א' כ"ט) פִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, וְלֹא אֶתְנַהֲרָא (מִכְּל) מִיּוֹבֵלָא. מָאִי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּלֹא אֶתְפָּרְעוּ. אָבֵל הָכָא, דְּאֶתְגָּזְרוּ יִשְׂרָאֵל וְאֶתְפָּרְעוּ, לֹא תַחֲסֹר כָּל בְּהַ כְּתוּב, וְעַל דָּא לֹא בְּמִסְפַּנַּת תֹּאכֵל בְּהַ לְחֶם. מָאִי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּלֹא תַחֲסֹר כ"ל בְּהַ, כְּמָה דְּחֲסָרוּ לָיָה בְּמִצְרַיִם.

וּבְכָל שְׁתָּא וְשְׁתָּא דּוּכְרָנָא דְּמִצְרַיִם קָא עֲבָדֵי יִשְׂרָאֵל וְאוֹכְלֵי, וְלֹא אֶשְׁתַּצִּי מְדָרֵי דְרִין. וּבְגִין דְּלֹא אֶתְפָּרְעוּ הָכָא בְּמִצְרַיִם, חֲסָרוּ לָיָה לְהָאִי כָּל, וְקִיּוּמָא סִיְהָרָא בְּפָגִימוֹתָא, וְאֶקְרִי לְחֶם עֲנִי, עֲנִי: כְּתָרְגוּמוֹ מִסְכָּנוֹת. וּמָאִי דְּאָכְלוּ לָיָה תַמְן בְּאֶרְעָא, בְּגִין דּוּכְרָנָא דְּמִצְרַיִם הָוָה, וְהָאִי לְדָרֵי דְרִין, וְלִזְמַנָּא דְּאֵתִי כְּתוּב, (יִשְׁעִיָּהוּ) לֹא יָבֹא עוֹד שְׁמַשָּׁף וִירַחֵף וְגו'.

תִּנָּא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּתוּב בְּעֵשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם וְגו', וְכְתוּב (וַיִּקְרָא כ"ג) אַף בְּעֵשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא, אֶשְׁתַּמַּע כְּמָה דְּאֶתְמַר, דְּכְתוּב בְּעֵשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַזֶּה. מָאִי קָא מִיִּירֵי. אֵלֶּא בְּעֵשׂוֹר, מְלָה דָא בְּעֵשׂוֹר תְּלוּיָא. לַחֲדָשׁ הַזֶּה בַּחֲדָשׁ הַזֶּה מִיִּבְעִי לָיָה. אֵלֶּא, כִּד אֶתָּא נִימוּסָא לְהָאִי דְרָגָא, כְּתוּב לַחֲדָשׁ הַזֶּה דְּוִקָּא.

וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׁהַ לְבֵית אֲבֹת שֶׁהַ לְבֵית. (שְׁמוֹת י"ב) תִּנָּא תְּלַת קְשָׁרִין אֵינּוּן, בְּכוֹר בְּהֵמָה, בְּכוֹר הַשְּׂבִי, בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה. (דְּתְּלַת קְשָׁרִין)

דְּכָל שָׂאֵר מִתְקְשָׁרֵי כְּהוּ בְּאֵלִין תְּלַת גּוֹוִי דְּלַעֲיָלָא. וּבְהָאִי דְּאֶתְקָרֵי צֵאן, אֶתְקָשָׁר כְּלָא, וְכָלֵל כְּלִיל בְּצֵאן, אֶתְקָשָׁר צֵאן בְּצֵאן, וְלֹא יָכִיל לְאֶתְפָּרְשָׂא מִקְטָרוּי, וּבְהָאִי כְּלָהוּ אֶתְקָשָׁרוּ, וְעַל דָּא